

Η γνώση δεν είναι εμπόρευμα

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΡΩΤΟΝΟΤΑΡΙΟΥ*

Φαίνεται πως έχουν θυμώσει πολύ η υπουργός Παιδείας και η κυβέρνηση. Φαίνεται πως οι απανωτές νίκες που κατήγαγε το νέο πανεπιστημιακό κίνημα, δεν τους επτόησαν. Φαίνεται πως νόμιζαν ότι θα τους βοηθούσε ο κ. Angel Guria, γενικός γραμματέας του ΟΟΣΑ, με το κύρος του παγκόσμιου πλασιέ και διαφημιστή της ιδιωτικοποίησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όπου Γης. Όμως, τελικά, κι αυτή η παρουσία σε μπουόμερανγκ τους γύρισε...

* Όμως αυτοί εκεί! Δεν κάνουν δέθεν σε τίποτα πίσω (!..) Κι έτσι η κ. υπουργός αρχίζει νέες ασκήσεις πολιτικής εις βάρος αυτή τη φορά χιλιάδων παιδιών που πήραν μέρος στις πρόσφατες πανελλήνιες. Τι έκανε λοιπόν η, ψυχίατρος, κ. υπουργός;

Στην αρχή αποκάλεσε όσα παιδιά δεν κατόρθωσαν να πιάσουν το διαβόητο «10» παιδιά με μειωμένα προσόντα», άλλαξε όμως γνώμη την επομένη (!) και προσπάθησε να τους καλοπιάνει λέγοντας ότι «και με λιγότερα μόρια μπορούν να μπουν σε κάποιο τμήμα των ΑΕΙ ή ΤΕΙ». Και την τρίτη μέρα επανήλθε δριμεία στη Βουλή και απάντησε στον επερωτώντα πρόεδρο του ΣΥΝ, Αλέκο Αλαβάνο: «Δεν είναι όλα τα παιδιά κατάλληλα για τα πανεπιστήμια. Είτε γιατί δεν έχουν διαβάσει αρκετά, είτε γιατί είχαν διαφορετικές κλίσεις» (!)...

* Όμως και από το ΠΑΣΟΚ έπαιζαν με την αγωνία όλων αυτών των παιδιών, και οι «σκιδάδες» υπουργίγες του, η κ. Δαμανάκη στην αρχή, η κ. Αποστολάκη στη συνέχεια: Ούτε λέξη για την πολιτική του κόμματός τους. Ούτε λέξη για την αντιμεταρρύθμιση Αρσένη που υιοθέτησε το απάνθρωπο (ιδιαίτερα για τα φτωχότερα στρώματα) σύστημα των διπλών εξετάσεων με τα 14 μαθήματα, που γίνανε 9 επί Ευθυμίου. Ούτε καν λέξη για την ίδρυση πολλών δεκάδων τμημάτων ΑΕΙ και ΤΕΙ σε πόλεις και κωμοπόλεις της χώρας, χωρίς υπονοούμενα, με ελάχιστους διδάσκοντες κι από αυτούς οι περισσότεροι με ελαστικές σχέσεις εργασίας (Π.Δ. 407).

* Αλλά την ευθύνη τώρα έχει η κυβέρνηση της Ν.Δ.: Όταν η κ. Γιαννάκου σχεδόν πριν από δύο χρόνια έφερε για ψήφιση τις αλλαγές στις πανελλήνιες, δηλαδή την κατάργηση των εξετάσεων στη Β' Λυκείου και τη μείωση των μαθημάτων σε 6, αλλά και τη μεγαλύτερη διαφοροποίηση «απολυτηρίου» και «βεβαίωση πρόσβασης». Οι ρυθμίσεις αυτές παρουσιάστηκαν ως σοβαρή μεταρρύθμιση. Ετσι θα λύνονταν περίπου όλα τα προβλήματα -των λυκείων, των φροντιστηρίων κ.λπ.

Προφανώς τίποτα από όλα αυτά δεν έγινε. Αντίθετα, με την υιοθέτηση μάλιστα της βάσης του «10», αυξήθηκε το άγχος και τα φροντιστήρια για να «μάθουν» τα παιδιά «κονσερβοποιημένες» γνώσεις και την τεχνική των εξετάσεων.

* Ετσι, εύκολα γίνεται κατανοητό ότι τα εμπόδια, και τα ταξικά, όχι μόνο διατηρούνται αλλά, με το «10» διογκώνονται: Όσο διατηρείται ο κλειστός αριθμός εισαγομένων ανά τμήμα, σε επίπεδα μάλιστα αρκετά χαμηλά, ο αποκλεισμός χιλιάδων υποψηφίων θα συνεχίζεται. Σχετικά πολύ εύστοχος είναι ο εκπαιδευτικός αναλυτής Θ. Βλάχος, σε εισήγησή του στην ΟΛΜΕ που λέει ότι: «Πριν ακόμη αναγγελθεί η βάση του "10" το ΥΠΕΠΘ θα κρατάει τη "στροφή" του αριθμού όσων πιάσουν τη βάση και θα «μπαίνουν» σε κάποιο τμήμα -αν την ανοίγει θα έχουμε συσσώρευση αριστούχων κι αν την κλείνει θα έχουμε μείωση και των επιτυχόντων, και των αποφοίτων του λυκείου. Αυτό άλλωστε συνέβη φέτος, καθώς σχεδόν 50.000 παιδιά από γενικά και τεχνικά λύκεια κόβονται.

* Με βάση τα παραπάνω, ισχυρίζομαι ότι το σύστημα αυτό δεν «πάει άλλο». Για χρόνια αποτελεί σημαντικό μέρος του συνολικού εκπαιδευτικού προβλήματος των στρεβλώσεων και των αδιεξόδων του.

Πιστεύω ότι η μόνη ορθολογικά και κοινωνικά ορθή λύση είναι η ελεύθερη πρόσβαση: Το άνοιγμα δηλαδή των πυλών των ΑΕΙ και των ΤΕΙ στους αποφοίτους των ενιαίων και των τεχνικών λυκείων. Μπορεί να είναι μια ρηξικέλευθη πρόταση, είναι όμως κατά τη γνώμη μου απολύτως εφικτή!

* Για την υλοποίηση μιας τέτοιας πρότασης προϋποτίθενται τα παρακάτω:

Α Να αυξηθεί ριζικά η χρηματοδότηση συνολικά για την εκπαίδευση και ειδικά για την τριτοβάθμια: Να ενισχυθούν οι υποδομές: αίθουσες, βιβλιοθήκες, εργαστήρια. Να αυξηθούν ριζικά οι θέσεις ΔΕΠ σε όλα τα πανεπιστήμια και ΤΕΙ, και δη τα περιφερειακά. Να εξετασθεί επίσης η δυνατότητα ορισμένα τμήματα ΤΕΙ και λιγότερα ΑΕΙ, αφού αναβαθμιστούν, να συγχωνευθούν σε αντίστοιχα εύρω στα πανεπιστημιακά τμήματα.

Β Να πάψουν οι πρυτάνεις και πρόεδροι τμημάτων να προτείνουν όλο και μικρότερο αριθμό εισαγομένων στα ιδρύματά τους. Αντίθετα θα μπορούσαν να συμπαραταχθούν με το πανεπιστημιακό κίνημα και να απαιτήσουν την κρατική υποστήριξη για το άνοιγμα των σχολών τους στους νέους.

Γ Να αναδιαρθρωθεί όλο το σύστημα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας, με αναβάθμισή τους στην κατεύθυνση της υιοθέτησης ενός δωδεκάχρονου, υποχρεωτικού, δημόσιου, δωρεάν σχολείου.

* Βεβαίως υπάρχουν σημαντικά, τεχνικά κυρίως, προβλήματα που πρέπει να υλοποιηθούν ούτως ώστε η προτεινόμενη λύση να είναι εφικτή. Προβλήματα σχετικά με τη μεγάλη ζήτηση στις δημοφιλείς σχολές και τη μικρή ζήτηση σε άλλες. Τα προβλήματα αυτά είναι αντιμετωπίσιμα με τρόπο που να μη θίγει την αυτοτέλεια του λυκείου.

* Πάντως, πρέπει να σημειωθεί ότι αντίστοιχες προτάσεις ανοίγματος των ΑΕΙ και των ΤΕΙ, που προβλέπουν όμως τη λειτουργία ενός προπαρασκευαστικού έτους, έχουν γίνει από αρκετούς πανεπιστημιακούς, π.χ. από τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Κ. Γαβρόγλου (ήδη από το 1994). Παρόμοια άλλωστε είναι η θέση και του πρύτανη, κ. Γ. Μπαμπινιώτη.

* Όλα αυτά βεβαίως απαιτούν αντίστοιχη πολιτική βούληση από τα δύο μεγάλα κόμματα, που όμως συναινούν απολύτως, σε ξεκάθαρα νεοφιλελεύθερη πολιτική.

Πρωθούν την ιδιωτικοποίηση, που στέλνει τους αποτυχόντες είτε στην ανεργία ή στα διάφορα ιδιωτικά ΚΕΣ και ΙΕΚ όπου θα αγοράσουν ακριβά ένα πτυχίο χωρίς αντίκρισμα. Δυστυχώς όμως και το ΚΚΕ αρνείται την ελεύθερη πρόσβαση, υιοθετώντας μια βαθιά συντηρητική άποψη -ότι χρειάζονται κάποιες άλλες εξετάσεις.

* Πεποίθησή μου είναι ότι, όσο κι αν η προτεινόμενη λύση φαίνεται δύσκολη, ένα ρωμαλέο πανεκπαιδευτικό κίνημα, με την έμπρακτη αλληλεγγύη του εργατικού, μπορεί να την κάνει εφικτή!

Οι νίκες των καταλήψεων δείχνουν τον δρόμο!

*Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΡΩΤΟΝΟΤΑΡΙΟΣ είναι καθηγητής στο ΕΜΠ και μέλος της ΚΠΕ του ΣΥΝ.